

На базі кафедри соціології та соціальної роботи у жовтні 2021 року було проведено опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» (бакалаврського рівня) щодо якості освітнього процесу. Після апробації у червні 2021 був затверджений даний варіант анкети, який містить 26 запитань з відкритими, закритими та напіввідкритими формами відповідей. Респондентами даного дослідження стали 27 студентів (87% від загальної кількості) денної та заочної форми навчання ОП «Соціологія» бакалаврату.

На перше запитання анкети «Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір навчального закладу, чи обрали б Ви УжНУ?» відповіді студентів розподілилися наступним чином: 54 % надали відповідь «Однозначно так», 39 % від кількості опитаних надали відповідь «Скоріше так», 3,5 % – «Скоріше ні» та 3,5 % зазначили, що їм важко дати відповідь на це питання (Рис. 1). Таким чином ми з'ясували, що рівень задоволення студентів обраним ними навчальним закладом досить високий.

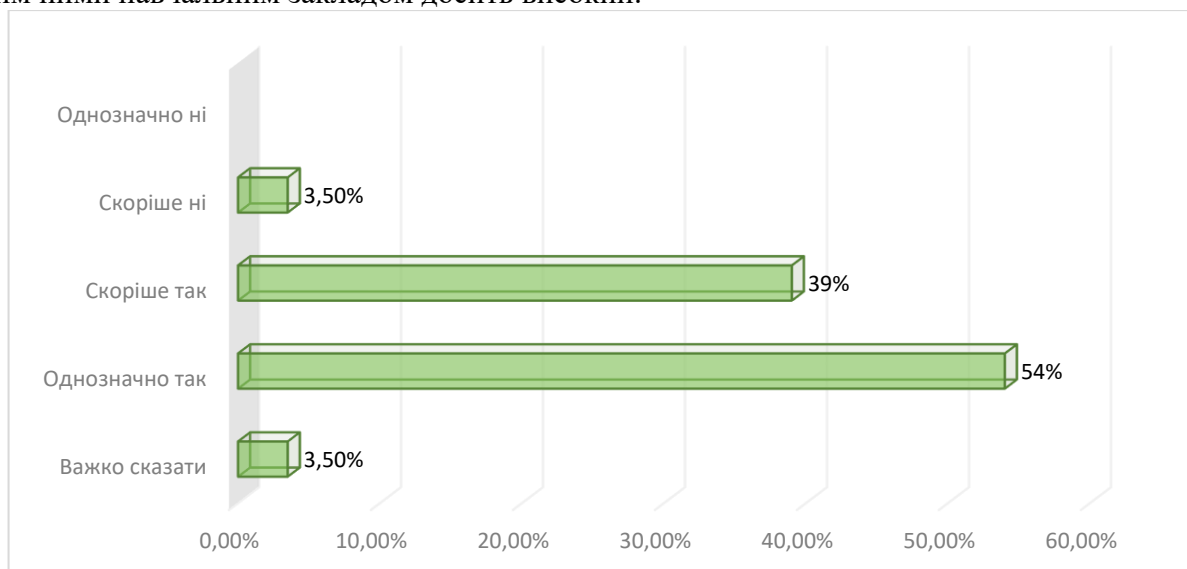

Рис. 1. Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір навчального закладу, чи обрали б Ви УжНУ?

На запитання «Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір факультету, чи обрали б Ви свій факультет?», 77 % надали відповідь «Однозначно так», 19,5% – «Скоріше так», 3,5% – «Скоріше ні» (Рис. 2). Можна зробити висновок, що більша частина студентів знову обрали б свій факультет для навчання.

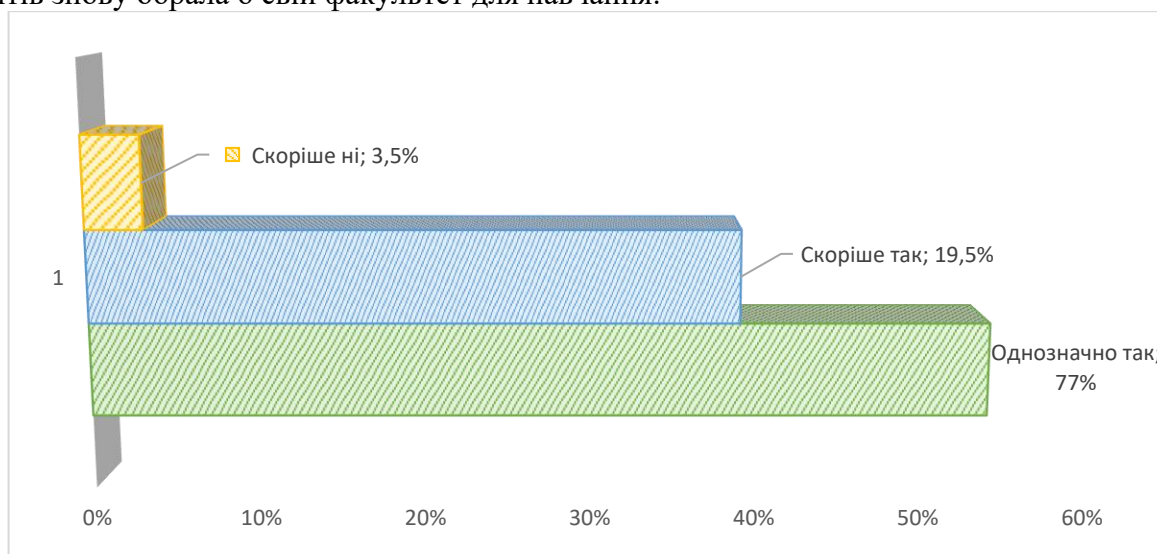

Рис. 2. Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір факультету, чи обрали б Ви свій факультет?

На третє запитання «Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір спеціальності, чи обрали б Ви свою спеціальність?» студенти дали такі відповіді: 47,1% від загальної кількості опитаних надали відповідь «Однозначно так», 23,3% – «Скоріше так», 14,8% – «Скоріше ні» та 14,8% зазначили, що їм важко дати відповідь на дане запитання

(Рис. 3). Таким чином, можна зробити висновок, що переважна більшість студентів задоволена своїм вибором даної спеціальності і лише 14.8% при повторному виборі спеціальності обрали б іншу.

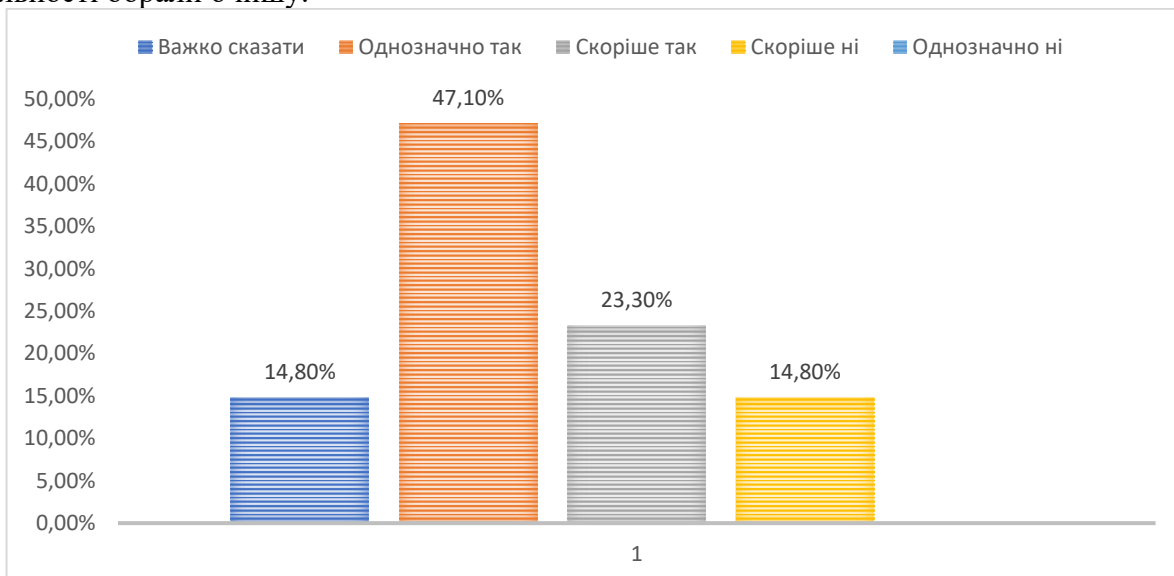

Рис. 3. Якби Вам знову довелося вирішувати питання про вибір спеціальності, чи обрали б Ви свою спеціальність?

На питання про залучення студентів до обговорення освітньої програми «Соціологія», більше половини (63%) відповіли «Так», п'ята частина опитаних (21%) відповіли «Ні», тобто взагалі не залучалися до обговорення і 16 % відповіли, що залучалися частково (Рис. 4).

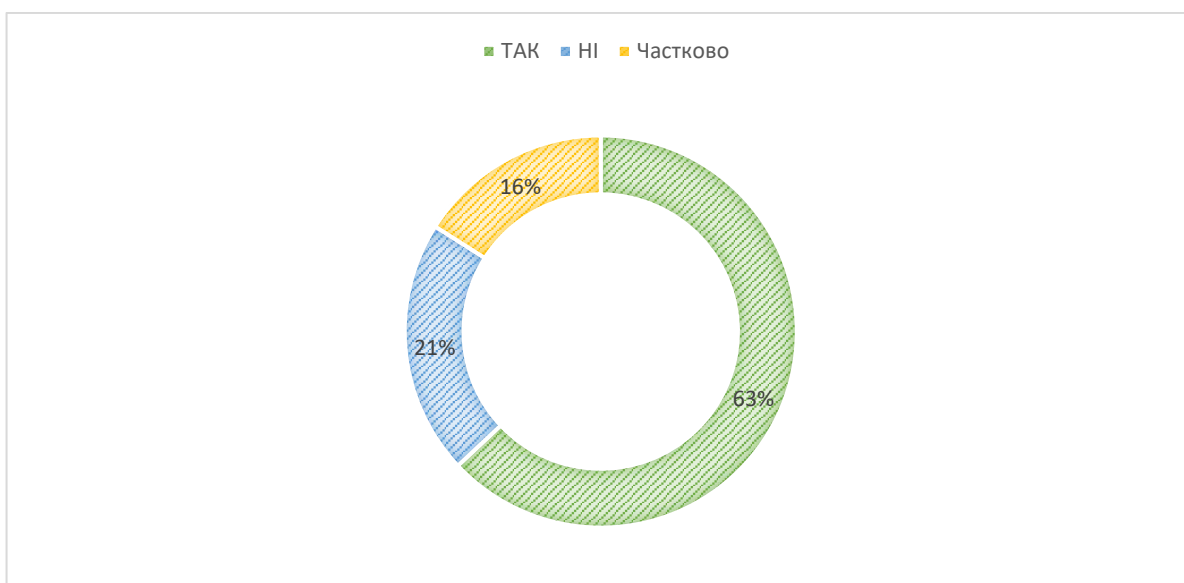

Рис. 4. Чи залучали Вас до обговорення освітньої програми?

Більше половини опитаних респондентів – 73 % ознайомлені з правилами академічної доброчесності, більше третини – 20 % – частково ознайомлені, а 7% вказали, що не ознайомлені взагалі (Рис. 5).

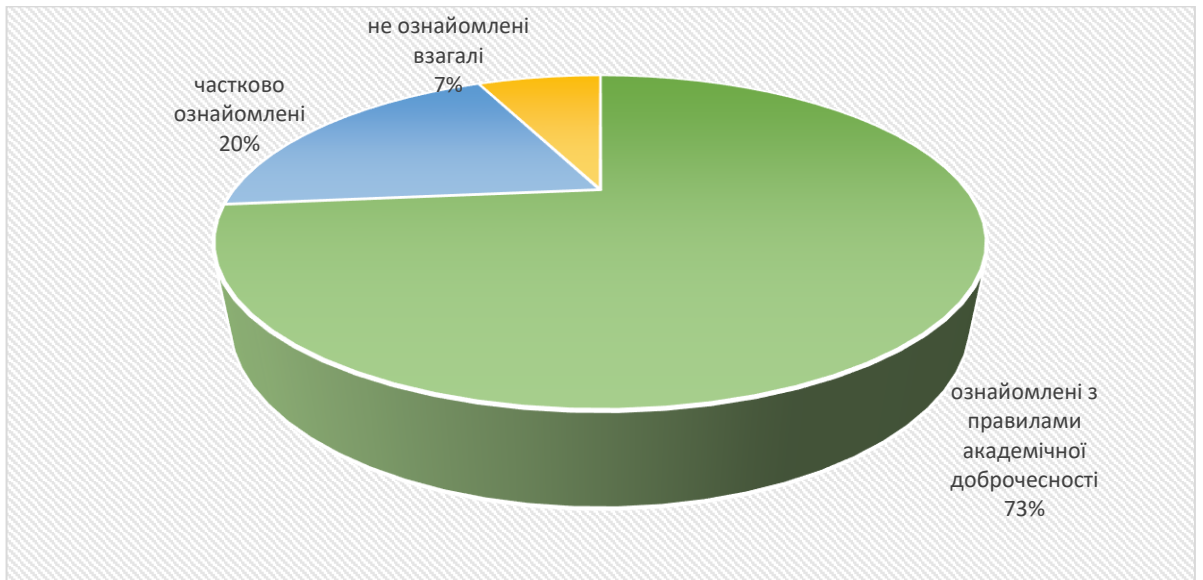

Рис. 5. Чи ознайомлені Ви з правилами академічної доброчесності?

Більше половини опитаних респондентів – 63% відповіли, що ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов’язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), 30% – частково ознайомлені, а 7% – не ознайомлені взагалі (Рис. 6).

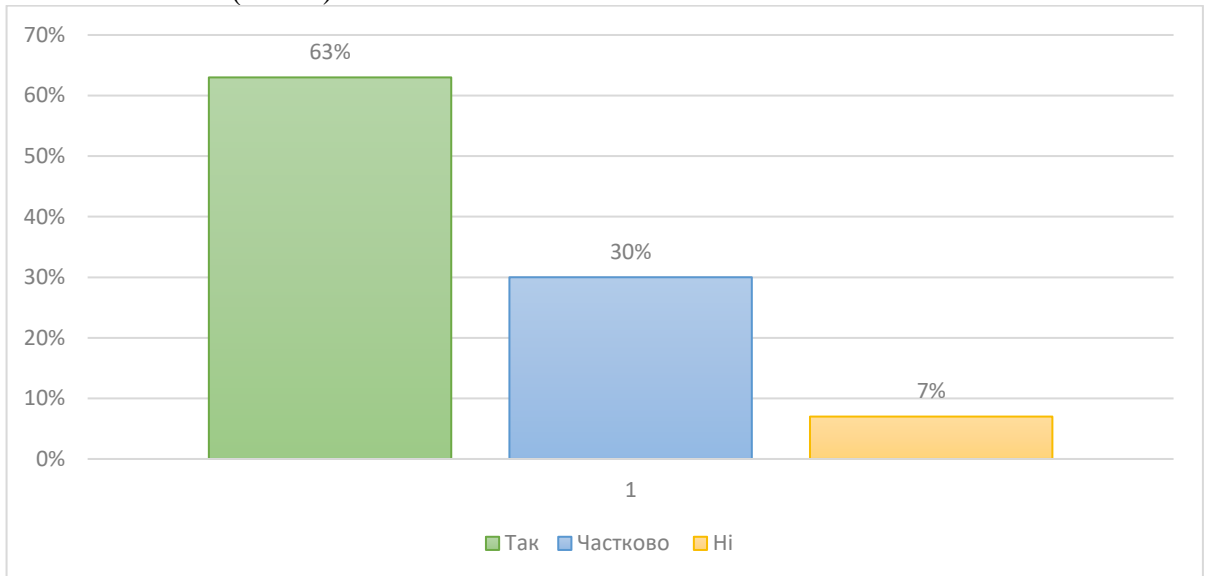

Рис. 6. Чи ознайомлені Ви з процедурою вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов’язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо)?

На запитання «Чи зустрічалися Ви з випадками вимагання неправомірної вигоди викладачами?» всі опитані відповіли, що не зустрічалися з випадками вимагання неправомірної вигоди викладачами.

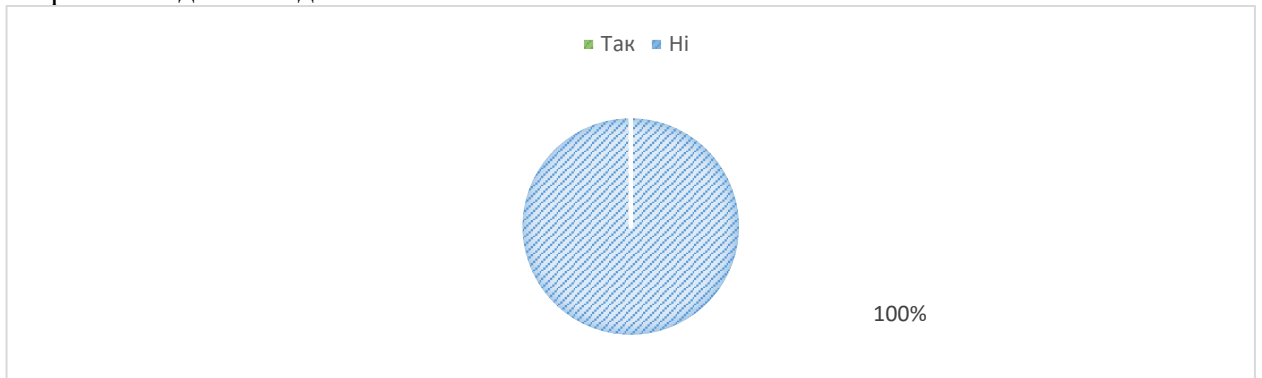

Рис. 7. Чи зустрічалися Ви з випадками вимагання неправомірної вигоди викладачами?

На запитання «Чи знаєте Ви свої права та обов'язки як учасники освітнього процесу?» відповіді опитуваних розділились таким чином: 73% знають свої права та обов'язки як учасники освітнього процесу, інші 27% знають їх частково (Рис. 8).

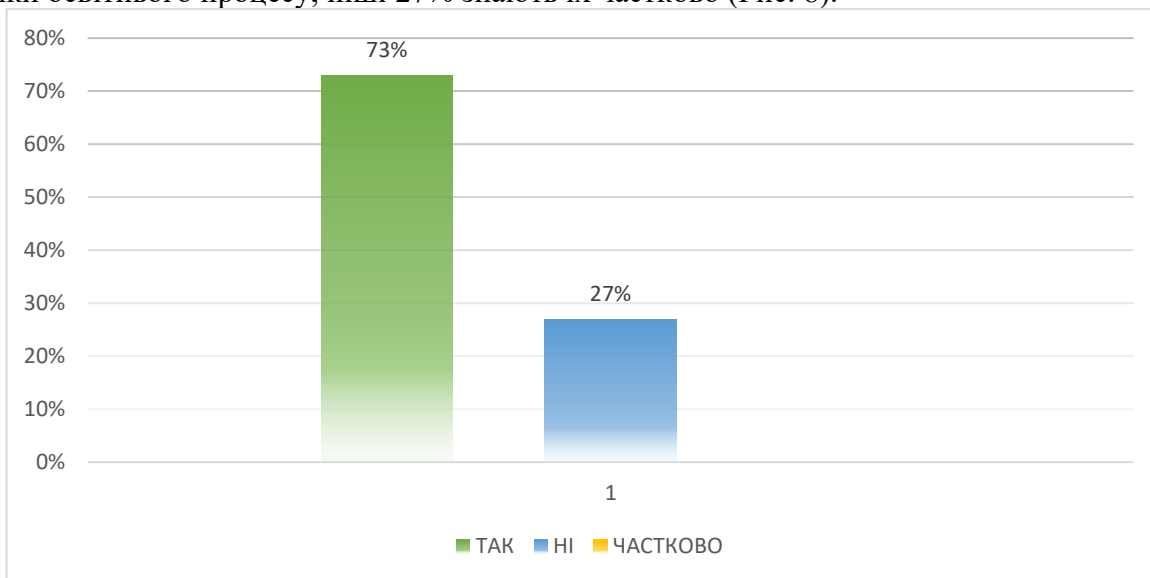

Рис. 8. Чи знаєте Ви свої права та обов'язки як учасники освітнього процесу?

Відповіді на запитання «Наскільки Ви задоволені змістом дисциплін за Вашою спеціальністю?» розподілились наступним чином: 65% відповіли, що задоволені змістом дисциплін за своєю спеціальністю на оцінку 5, 28% відповіли, що задоволені на оцінку 4 і 7% – на 3 (Рис. 9). В підсумку можна зробити висновок, що більшість опитаних задоволені змістом дисциплін за своєю спеціальністю.

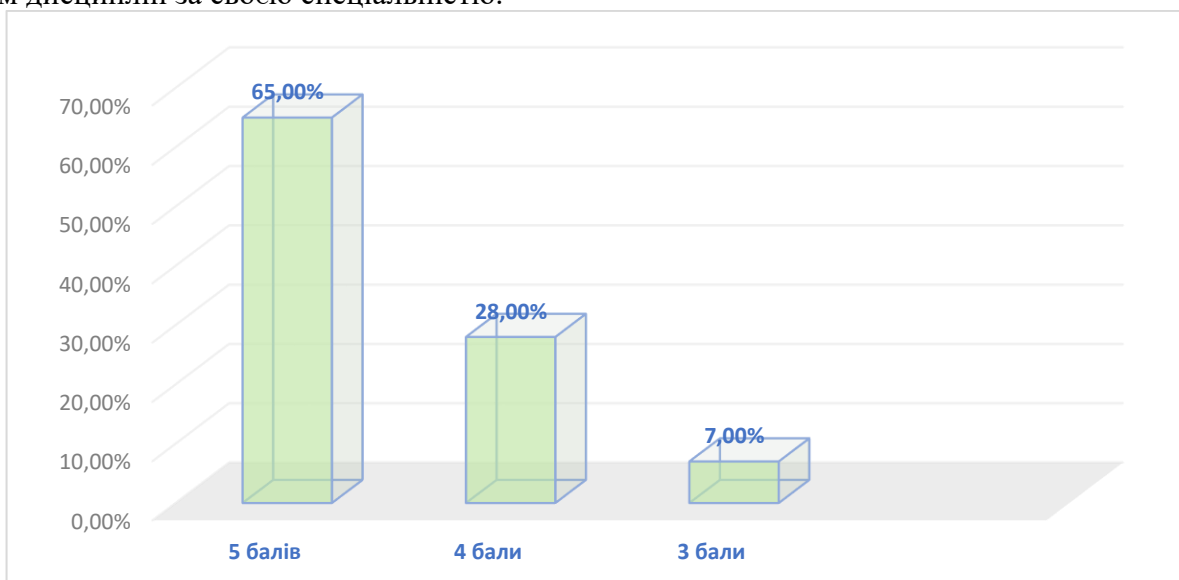

Рис. 9. Наскільки Ви задоволені змістом дисциплін за Вашою спеціальністю?

Щодо запитання про методи навчання, які використовуються на заняттях з дисциплін за спеціальністю, то тут відповіді розподілились наступним чином: найбільш популярними методами навчання, судячи з отриманих даних, є лекції (100%), практичні заняття (92.6%) та написання рефератів, есе, власних доповідей та презентацій (92.6%). За ними йдуть такі види як індивідуальна/групова робота (61.9%), дослідні роботи, які передбачають проведення соціологічних досліджень (52.1%), бесіди і навчальні дискусії (47.7%), написання наукових статей (42.2%). Найменшу частку займають огляд сучасної наукової літератури та інтернет-джерел (26.7%), і наскрізні та командні проекти оцінки соціальної структури (18.9%) (Рис. 10).

Рис. 10. Які з методів навчання використовуються на заняттях з дисциплін за спеціальністю?

На запитання «Чого, на Вашу думку, недостатньо у процесі навчання?» 81,4% опитаних відповіли, що всього достатньо, проте думки решти студентів розподілились наступним чином: найбільше всього, на думку респондентів, недостатньо можливості набутти необхідних умінь під час практики (15,6%), а також залучення до навчального процесу практиків (3%) (Рис. 11).

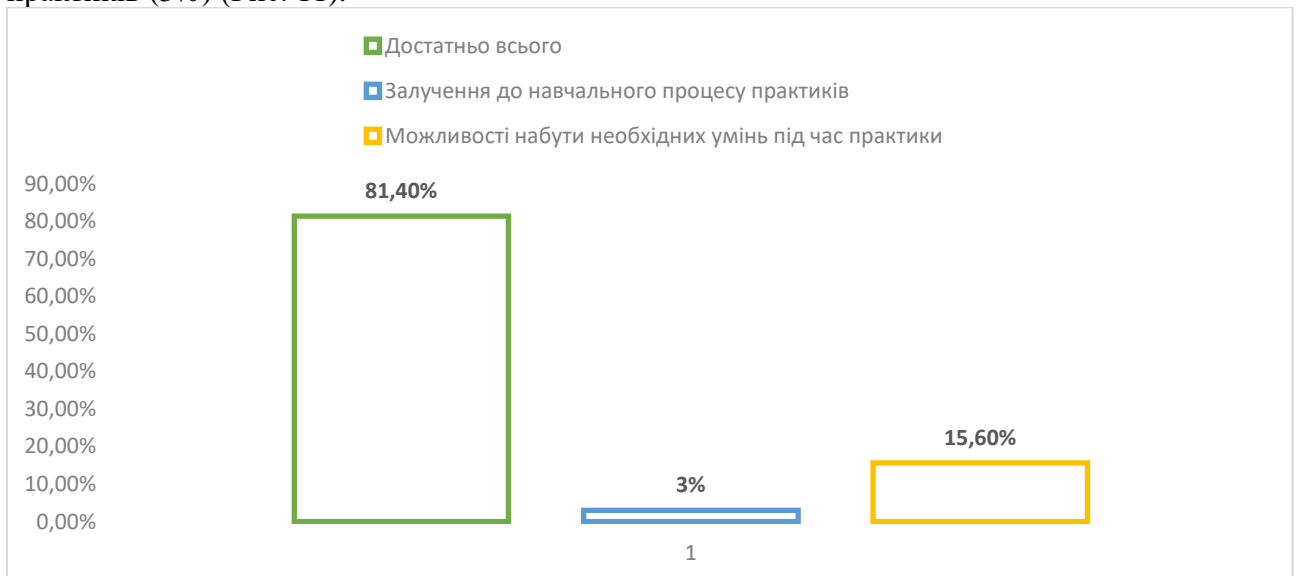

Рис. 11. Чого, на Вашу думку, недостатньо у процесі навчання?

На запитання «Чи займаєтесь Ви дослідницькою роботою в університеті?» 86% опитуваних зазначили, що не займаються дослідницькою діяльністю, 27% студентів не займаються тепер, але планують це робити у майбутньому, 64% виступають на студентських наукових конференціях, 68% публікують статті у наукових збірниках, 58% беруть участь у науково-практичних семінарах та студентських олімпіадах. (Рис. 12).

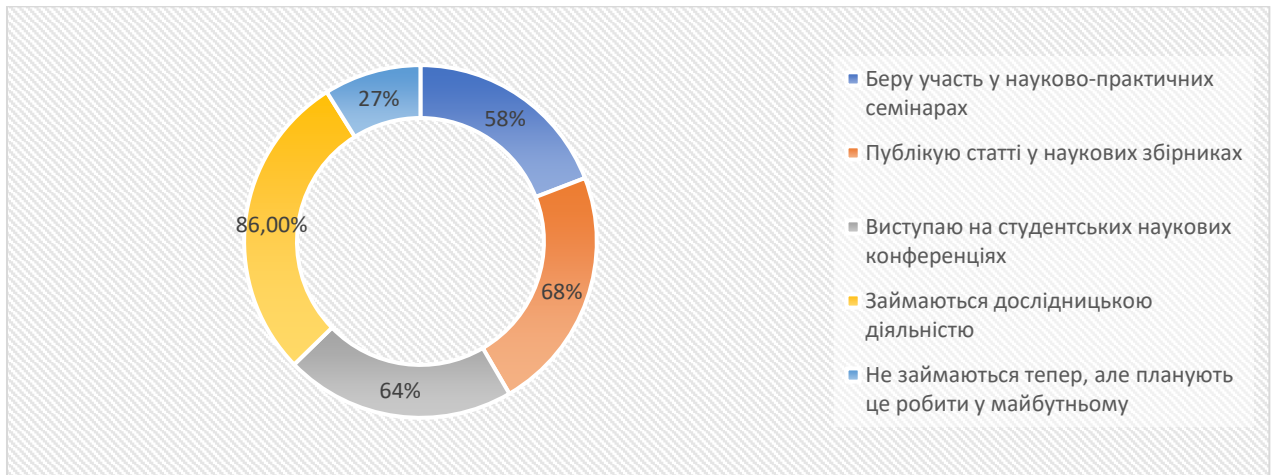

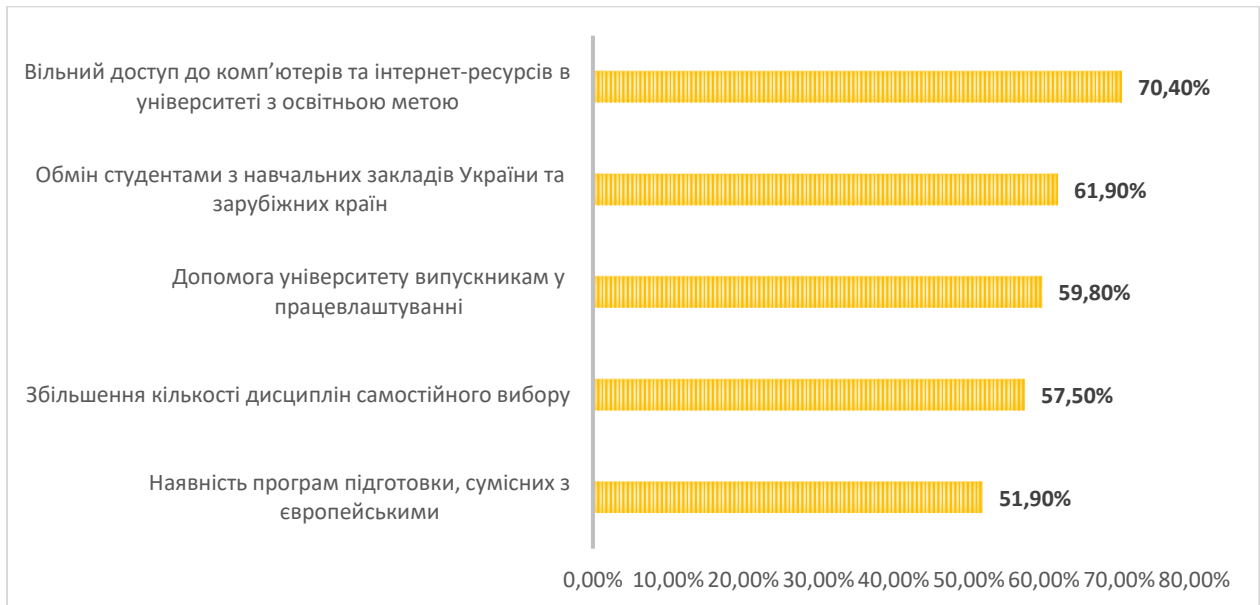
Рис. 12. Чи займаєтесь Ви дослідницькою роботою в університеті?

Найбільш популярним джерелом інформації, що застосовується у процесі навчання, виявився Інтернет (96%), менший відсоток складають підручники та інша навчальна література (63%), навчально-методичні матеріали (56%), довідники, словники, енциклопедії (41%). Найменш популярним джерелом є наукова література (22%) та наукові журнали (14,8%). Також 3% студентів не використовують жодних додаткових джерел, окрім лекцій (Рис. 13).

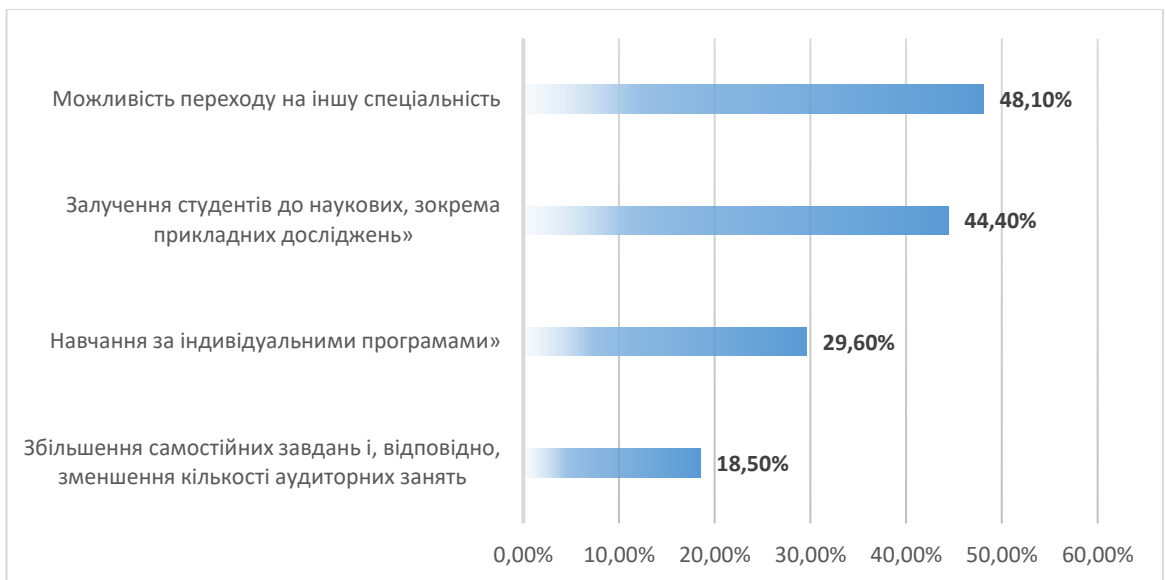

Рис. 13. Які джерела інформації Ви систематично використовуєте в навчанні?

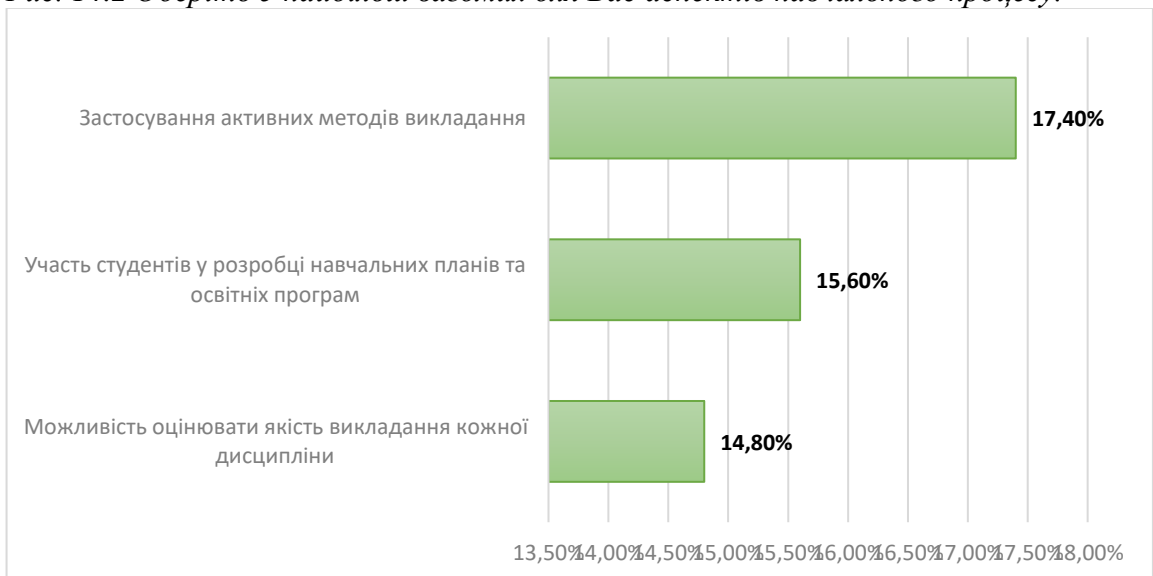
В п'ятірку найбільш вагомих для респондентів аспектів навчального процесу потрапили такі: «Вільний доступ до комп'ютерів та інтернет-ресурсів в університеті з освітньою метою» (70,4%), «Обмін студентами з навчальних закладів України та зарубіжних країн» (61,9%), «Допомога університету випускникам у працевлаштуванні» (59,8%), «Збільшення кількості дисциплін самостійного вибору» (57,5%) та «Наявність програм підготовки, сумісних з європейськими» (51,9%). (Рис.14.1) Далі за важливістю студенти відзначають такі варіанти відповідей, як «Можливість переходу на іншу спеціальність» (48,1%), «Залучення студентів до наукових, зокрема прикладних досліджень» (44,4%), «Навчання за індивідуальними програмами» (29,6%) та «Збільшення самостійних завдань і, відповідно, зменшення кількості аудиторних занять» (18,5%).(Рис.14.2) Найменш важливими для респондентів виявилися такі аспекти, як «Застосування активних методів викладання» (17,4%), «Участь студентів у розробці навчальних планів та освітніх програм» (15,6%) та «Можливість оцінювати якість викладання кожної дисципліни» (14,8%) (Рис. 14.3).

Рис. 14.1 Оберіть 5 найбільш вагомих для Вас аспектів навчального процесу.

Рис. 14.2 Оберіть 5 найбільш вагомих для Вас аспектів навчального процесу.

Рис. 14.3 Оберіть 5 найбільш вагомих для Вас аспектів навчального процесу

На думку опитаних респондентів, для того, щоб підвищити рівень зацікавленості у навчанні, потрібно більше практики та практичних занять у навчальному процесі, заохочення студентів через підвищені стипендії або грошові виплати, виїзди на цікаві локації з групою та семінари з участю досвідчених соціологів, які могли б поділитися своїм досвідом.

63% опитаних осіб вважають, що вони забезпечені навчально-методичними матеріалами на 5, 21% обрали варіант відповіді «4», решта 14% задоволені рівнем забезпечення навчально-методичними матеріалами на 3 (Рис. 15).

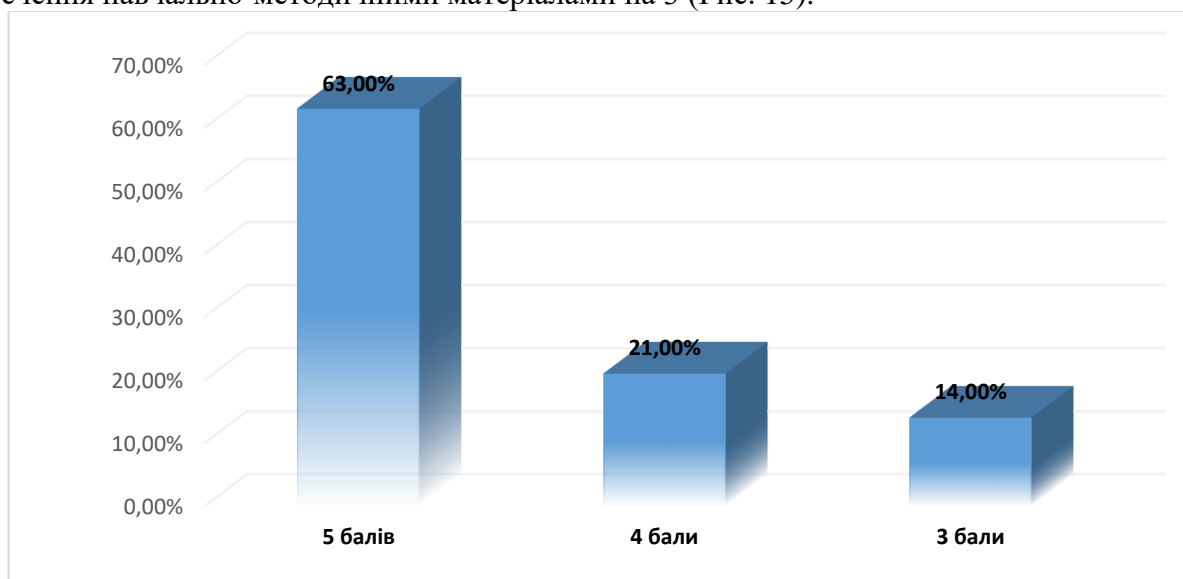

Рис. 15. Оцініть рівень забезпечення навчально-методичними матеріалами за 5-ти бальною шкалою.

Щодо оцінки якості матеріально-технічної бази навчального процесу за 5-ти бальною шкалою – 77% респондентів оцінюють її на «5» і 23% – на «4» (Рис. 16).

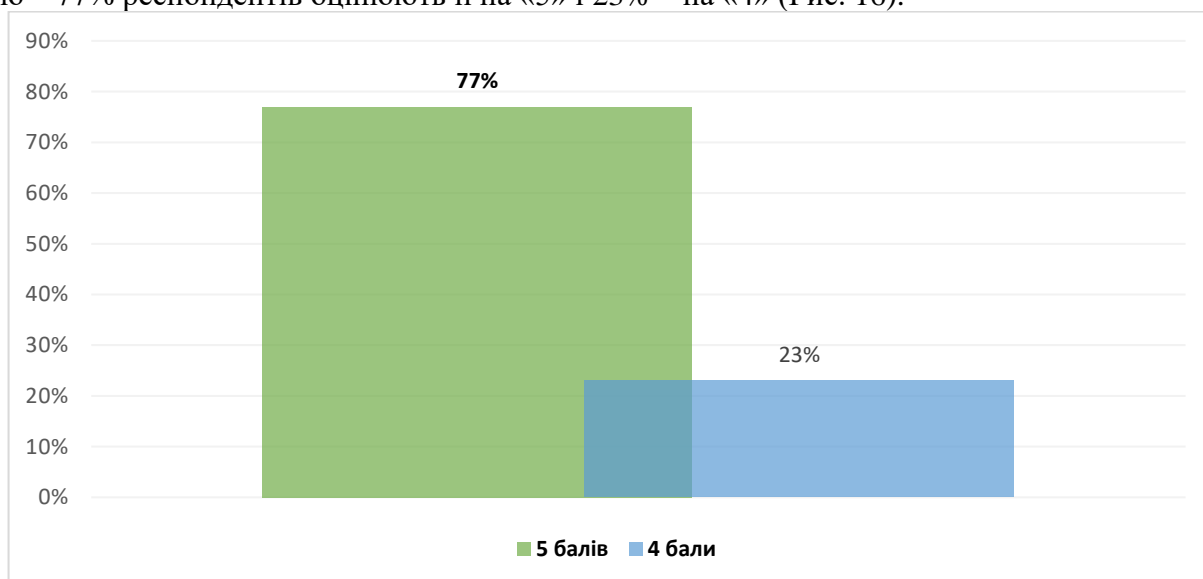

Рис. 16. Оцініть якість матеріально-технічної бази навчального процесу за 5-ти бальною шкалою.

Проаналізувавши дані, можна стверджувати, що більшість студентів оцінює умови підготовки до занять в бібліотеці на 5 балів (63%), майже третина на 4 бали (23%), а найменша кількість студентів оцінює умови підготовки до занять в бібліотеці на 3 бали (14%) (Рис. 17).

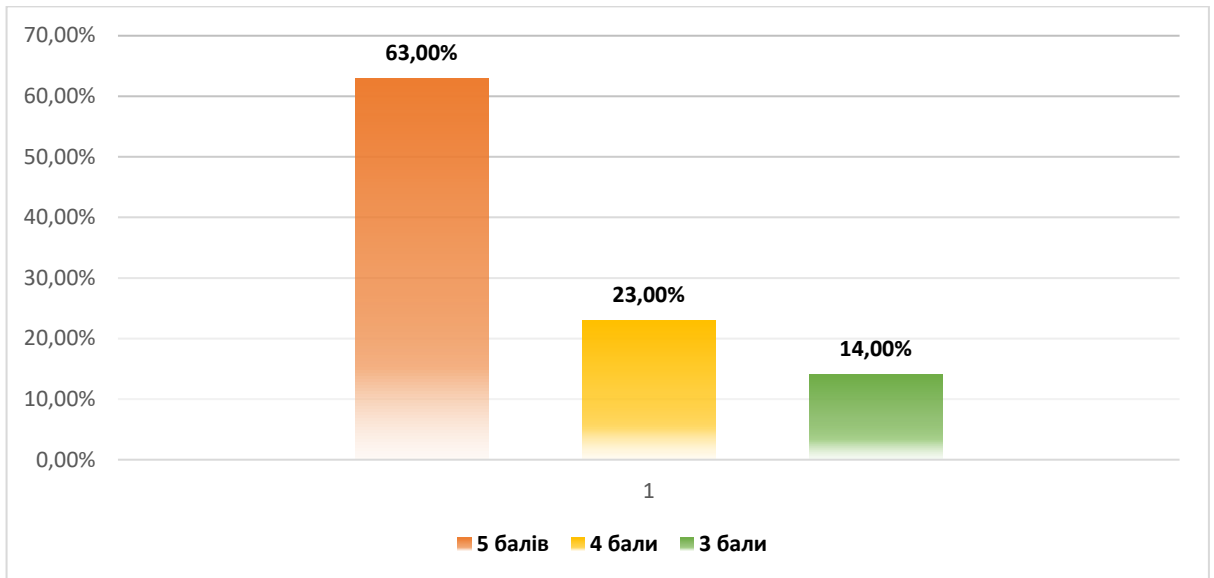

Рис. 17. Оцініть умови підготовки до занять в бібліотеці (в т. ч. забезпеченість комп'ютерами, доступом до мережі Інтернет), за 5-ти бальною шкалою.

Отримавши дані, можна стверджувати, що більшість студентів здатна організувати свою самостійну роботу, що підтверджується 5-ти (47%) і 4-ох (49.3%) бальною оцінкою. І тільки 3.7% студентів здатні організувати самостійну роботу 3 бали (Рис. 18).

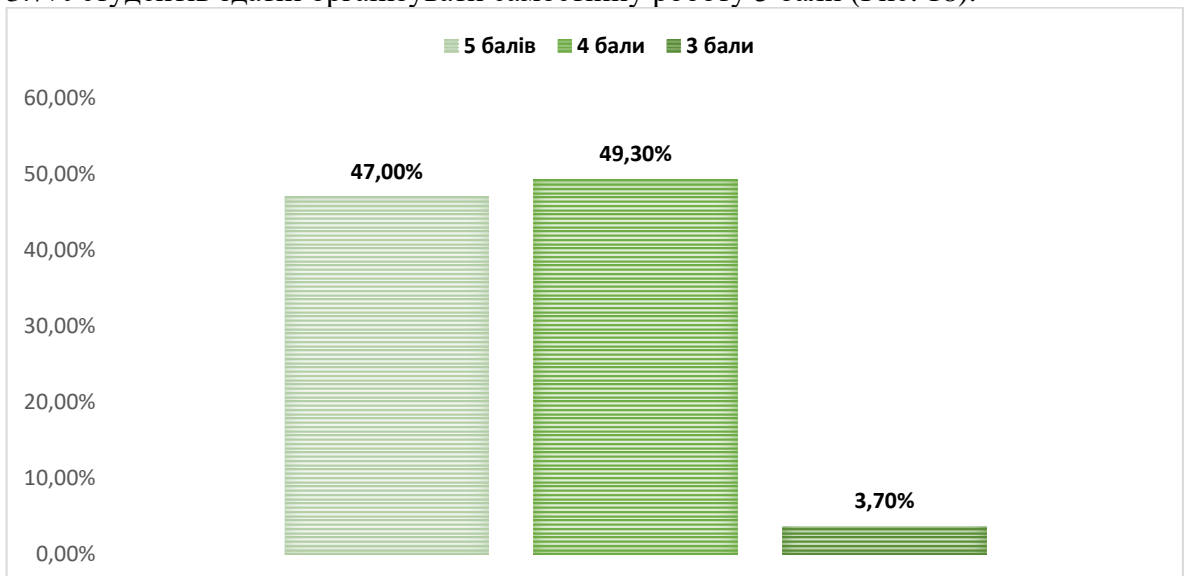

Рис. 18. Оцініть якість організації самостійної роботи за 5-ти бальною шкалою.

65,3% опитаних респондентів оцінює якість проведення практичної підготовки найвищим балом, 34,7% оцінює на 4 бали.(Рис. 19).

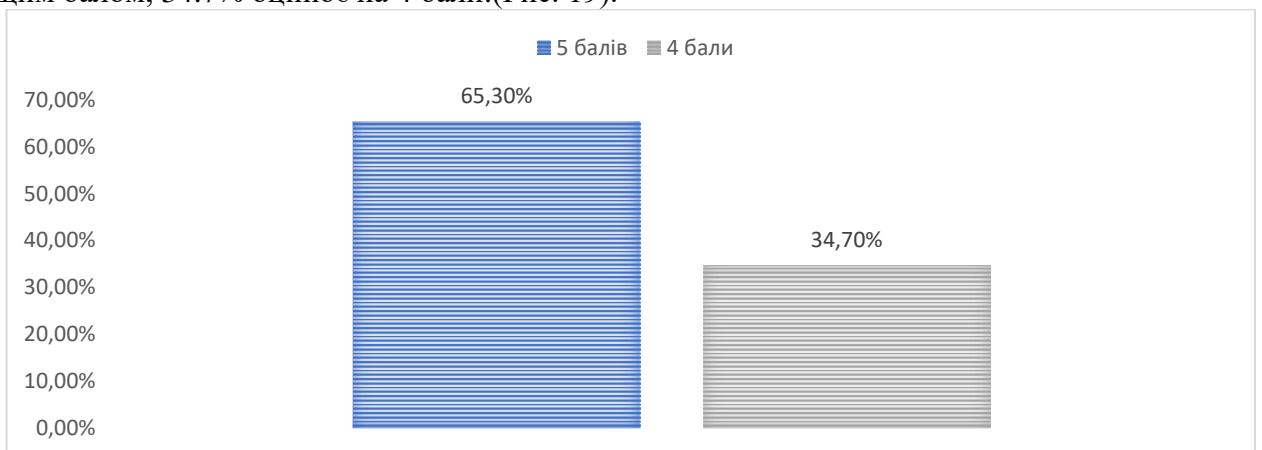

Рис. 19. Оцініть якість проведення практики за 5-ти бальною шкалою.

На запитання «Наскільки зрозумілими для Вас є порядок та критерії оцінювання знань?» відповіді розподілились наступним чином: для 81.5% студентів порядок оцінювання та його критерії є повністю зрозумілими, а для 18.5% – частково зрозумілими (Рис. 20).

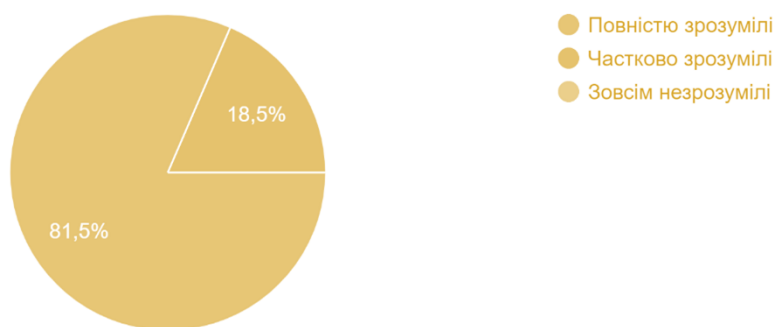

Рис. 20. Наскільки зрозумілими для Вас є порядок та критерії оцінювання знань?

На запитання «Наскільки зрозумілими для Вас є правила проведення контрольних заходів (модульний контроль, залік, іспит)?» опитані респонденти відповіли наступним чином: для 85.2% студентів порядок оцінювання та його критерії є повністю зрозумілими і для 14.8% частково зрозумілими (Рис. 21).

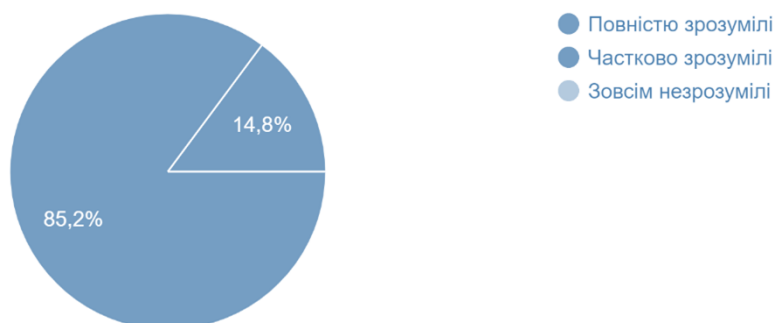

Рис. 21. Наскільки зрозумілими для Вас є правила проведення контрольних заходів (модульний контроль, залік, іспит)?

Щодо відповідей на питання «До кого Ви звертаєтесь за допомогою у разі її необхідності в процесі навчання?», то результати розподілились наступним чином: третина студентів, судячи з отриманих даних (33%), звертається за допомогою у разі її необхідності в процесі навчання до старости групи. До куратора групи звернеться 26% опитаних, як і до завідувача кафедри. До викладача, якому студенти довіряють звернеться 11% опитуваних, а 4% розраховують лише на себе (Рис. 22).

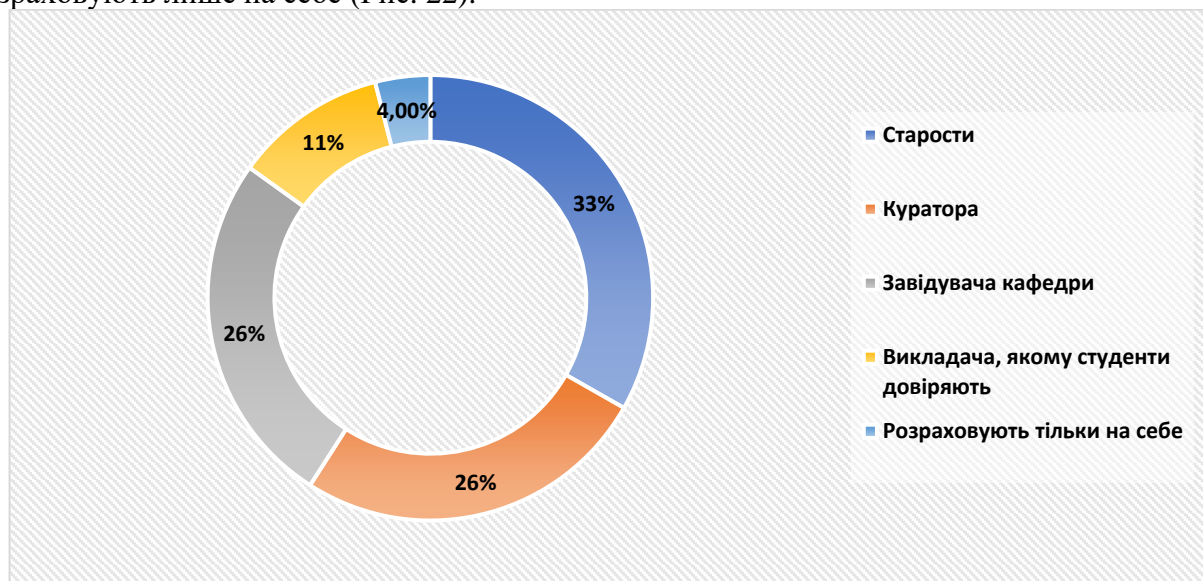

Рис. 22. До кого Ви звертаєтесь за допомогою у разі її необхідності в процесі навчання?

З отриманих даних на запитання «Оцініть рівень комунікації між здобувачами вищої освіти та викладачами в університеті», більша частина респондентів обрала «Задовільний» (40.7%) та «Високий» (37%) рівні комунікації між здобувачами вищої освіти та викладачами. 18.5% зазначили, що їм важко відповісти на дане запитання, а 3.7% оцінили рівень комунікації як «Незадовільний» (Рис. 23).

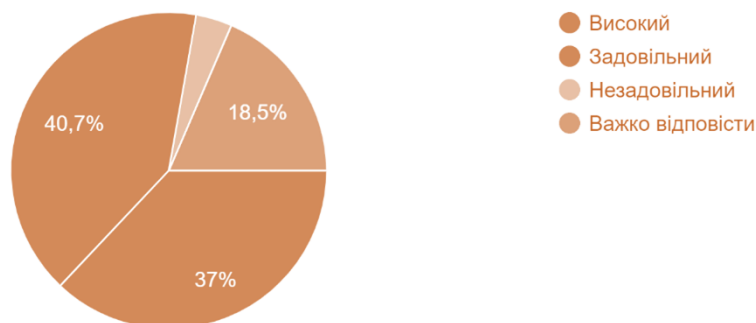

Рис. 23. Оцініть рівень комунікації між здобувачами вищої освіти та викладачами в університеті.

67% учасників опитування задоволені психоемоційним кліматом між студентами і викладачами, 24% – дуже задоволені, а 9% утримались від відповіді на дане запитання (Рис. 24).

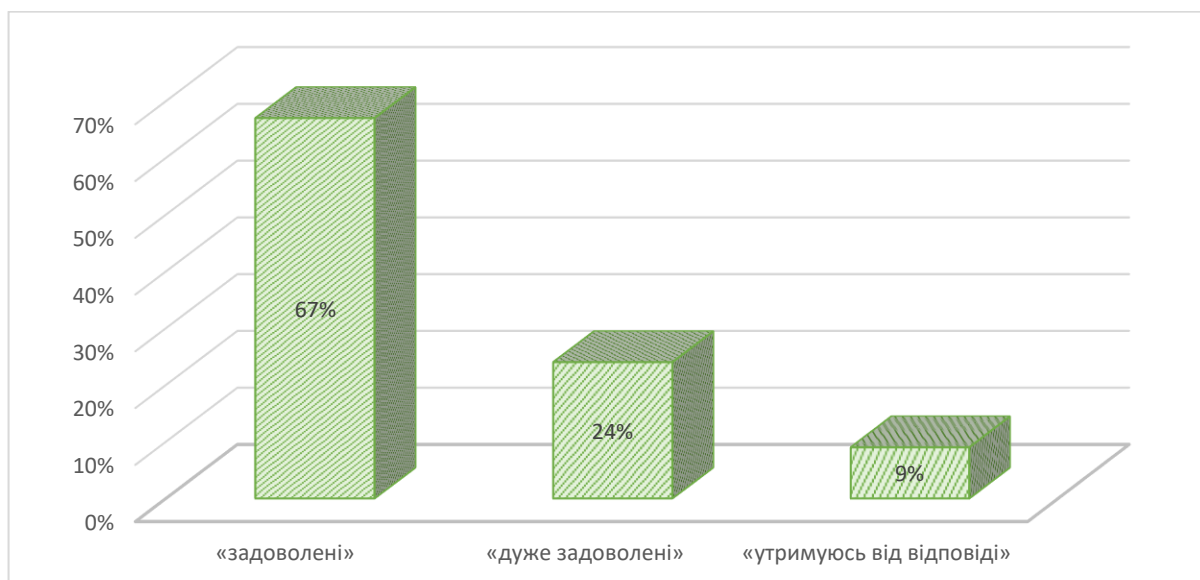

Рис. 24. Наскільки Ви задоволені психоемоційним кліматом між студентами та викладачами?

На запитання «Що Ви плануєте робити після закінчення ЗВО?» відповіді респондентів розподілились наступним чином: 40.7% опитаних планують працювати за спеціальністю, 22.2% намагатимуться виїхати закордон для працевлаштування, 14.8% хочуть здобути освіту за іншою, більш перспективною спеціальністю, 11.1% бажають працювати за суміжною спеціальністю, 7.4% будуть займатися діяльністю, що не потребує глибокої освітньої підготовки, 3.7% ще не визначилися (Рис. 25).

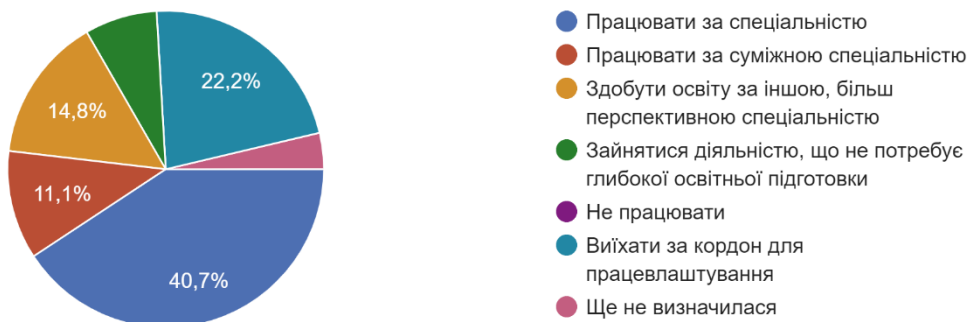

Рис. 25. Що Ви плануєте робити після закінчення ЗВО?

На питання «Чи маєте Ви додатковий заробіток у вільний від навчання час?» відповіді респондентів розподілились наступним чином: 44.4% опитаних іноді підробляють, але не за профілем одержуваної спеціальності, 29.6% мають постійну роботу, але не за профілем одержуваної спеціальності і 25.9% не підробляють (Рис. 26).

Рис. 26. Чи маєте Ви додатковий заробіток у вільний від навчання час?

Щодо пропозицій та зауважень студентів з приводу поліпшення навчального процесу було висловлено такі побажання респондентів: більше практичних завдань, зокрема за профілем одержуваної спеціальності, проведення позауніверситетських неформальних заходів, грошові винагороди за проведення соціологічних досліджень та збільшення кількості курсів практичного спрямування.